

saul van messel

mijn eigen spookrijder

joodse poëzie

saul van messel/mijn eigen spookrijder

copyright: jaap meijer
herman heijermanslaan 25
2106 er heemstede

saul van messel

mijn eigen spookrijder

joodse poëzie

heemstede 1986

*vrij naar descartes:
coitus/ergo sum*

bij de titel

vannacht was ik
mijn eigen spookrijder

er werd tegen mij
gewaarschuwd

maar mijn alter ego
stelde me tevree:

een gewaarschuwd man
telt voor twee

envoi

geëxcommuniceerd
uit de werkelijkheid
blijf ik
in de ban
van het woord

lijfspreuk

het noodlot
kent geen
noodrem

"bitte vorsicht"

in de garderobe
van mijn droom
controleer ik
mijn syndroom:

de J in mijn pas
de ster op mijn jas

stermstunde

eenmaal een ster
te hebben gedragen
dat nemen ze me
nooit meer af

onderhuids

het onbewuste fenomeen
dat mij vaak hindert als ekseem

waarvan ik niet weet
waar en hoe

dat ik dan openkrab
tot bloedens toe

jiu jitsu

ik wil mij zo vaak
tegen mijzelf
verdedigen

maar ik ken te goed
mijn zwakke plekken

ahasverus

vervreemd van ieder vaderland
de schrijvende pen als vanouds in de hand
is hij op zoek naar een vodje papier
voor een vers op het landschap van hier

een boer die hem ziet en onraad bevroedt
vraagt onbeschoft wat of hij hier moet
ik zoek zegt de man met zijn rossige baard
heel even een rustplaats op aard

een stoel en een tafel/een vodje papier
ik werk aan een vers op het landschap van hier
dat kennen we treitert de boer terstond
en fluit als vanzelf zijn waakzame hond

zo trof god een arme jood op de vlucht
al dichtend een vers in de donkere lucht
op het groninger landschap vandaag en alhier
niet eens op een vodje papier

reiziger

vannacht verdween ik
om de hoek
met een geillustreerd
toeristenboek

het was dichtbij
en toch ver af
wat ik mij ook
aan moeite gaf

en dacht dat ik daar
niet meer liep
maar droomde dat
ik in de verte sliep

het was in frankrijk
of in oostenrijk
of in termunten
op de dijk

ik liep heel sloom
en soms weer licht
als zonder
soortelijk gewicht

vanwaar ik aankwam
om die hoek:
een vreemdeling
met een toeristenboek

remplagant

met teveel werkelijkheden
in de droom belast
houdt zich mijn slaap
aan dit waandenkbeeld vast

waarom wordt deze droom
niet door een andere vervangen
die onbelast wel open staat
voor mijn verlangen

hoogvlieger

vogel in
mijn droom

nestel ik mij
in een boom

zo hoog
dat bij het ontwaken

mijn vleugels
staken

uitvlucht

vleugellam
blijf ik mij
beroepen
op hoogtevrees

op de begane grond

vrees niet
aldus mijn droom
nog vóór de dageraad
is heel uw schroom
weer in de oude staat

ballast

om te kunnen blijven
vliegen in het heden
gooi ik mijn idealen
naar beneden

geheime bv

dood:
mijn stille
vennoot

onsterfelijke dood

rendement

wat het leven
iemand aandoet
is met geen dood
goed te maken

en passant

een laatste *ik*
uit reeds gesloten lippen
de dood vult aan
met wat gedachtenstippen

post mortem

dood
dromeloos
wie vindt ooit
mijn zwarte doos

vóór-afbeelding

het dodenmasker dat hem
voor zichzelf verslijt

heeft eer het roerloos
in de nacht verglijdt

naar pas veel
later is gebleken

zichzelf destijds indringend
met hem vergeleken

verstandhouding

vanochtend
voordat ik ontwaak

maak ik nog eenmaal
met mijn droom
gemene zaak

al wisselend
een stille lach

gaan wij vlot over
tot de orde
van de dag

schwanengesang/du doppelgänger

de vreemdeling gehavend en gekromd
die mij des nachts in dromen tegenkomt
herken ik als een vage variant
op mijn aanvankelijke oerbestand

twee elementen uit dezelfde druppel zaad
waarvan de een de ander nooit verraadt
wie van de twee gehavend en gekromd
mijzelf en hem in dromen tegenkomt

tsalmawet

psalm 23:4

als schaduw in het schemerlicht
zag ik vannacht vanaf een muur
hem schrijven aan een kort gedicht
over mijn laatste levensuur

zag hij ook mij zoals ik daar verscheen
ik zal het nimmer weten
want hij stond op/waarmee ook ik verdween
in ondoordringbaar en voorgoed vergeten

operatief

patholoog-anatoom
ontdekte ik vannacht
vlekken op
mijn droom

er werd vervolgens
met een mes
in mijn verleden
gesneden

de dageraad
naar resultaat gevraagd
reageerde vermoeid:
ingreep geslaagd

jodenhoek/later

wat woorden
in ragfijn verband
verkenden hun
ver vaderland

toen zij daar kwamen
hoorden ze dit refrein:
hier moet het zijn
hier moet het zijn

ze zijn toen altijd
daar gebleven
maar nimmer
tot gedicht geschreven

stopera

om niet te vergeten

hier stond het sjoeltje
van meijer de hond

voor wie het
soms niet wedervond

legt mijn muze
aleer ik verdwijn

een knoop in haar
zakdoek vol pijn

j.d. meijerplein

mauthausen-razzia

vannacht wilde ik dat trauma kwijt
ik stond opnieuw bij de dood in het krijt
toen ben ik in waanzin weggerend
door de dokwerker slechts herkend

gap

bij het vluchtig
doorbladeren van
mijn geheugen
mis ik een katern

ik overweeg een klacht
bij de binder
dan wel een beloning
voor de eerlijke vinder

maar na ampele overweging
zet ik mijn verleden
als incompleet boek

in een kast
waar ik bij voorkeur
niet die herinnering zoek

topsecret

vannacht stapt een trauma
uit een taxi

ik weet niet waar
en evenmin wanneer

als ik mij bij
het ontwaken realiseer

dat zulke voorvallen
nooit eens zullen verklappen

waar en wanneer
ze uit een taxi stappen

weesperstraat/op prentbriefkaarten

de vrouw die in mijn droom verschijnt
en daaruit moeilijk weer verdwijnt
ontvang ik met een vaste sperr
en een als nieuw uitziende ster

al is die dan allang verjaard
ik heb zorgvuldig haar bewaard
naar vorm nog gaaf en fris van kleur
zoals ik - kenner - nuchter keur

wij hangen aan een zijden draad
te wandelen in de smalle straat
langs torenhoge huizenrij
wegzakkend in mijn dromenbrij

waaruit ik langzaam wakker werd
ontgoocheld want weer ongesterd
naar uitzicht op mezelf op zoek:
een ansicht uit de jodenhoek

vrolikstraat/zintuigelijk

je bloesems bleven liggen
op de voelhorens van mijn woorden

ik snuffel soms even
aan hun prikkelende geur

wat ik zou willen opschrijven
blijft doelloos druppelen

uit de inkt van mijn pen..

ommelanden in een ommezien 4-4-1986

een nieuwe lente

lammeren
in de wei
ik denk aan
de slachtbank

liplezen

voorbije jaren
kom even weerom
maar zij gebaren
wij zijn doofstom

ommelanden/in memoriam 27-5-1986

ófschaaidsverziède

dij joardag/dien lèste
ik zai die leevmsgroot

- 'k heb kop deur 't hëlster -
zeestoe/sikkom dood

dien stem/dien gezicht
- wast bliede en vlog

zo'n joardag mien wicht
komt nooit meer terog

grimas

een leven lang
voor eigen confrontatie bang
trekt hij gezichten
tegen zijn gedichten

hoofd boven water

dichtend mijn dagverblijf:
luchtkussen waarop ik drijf

dromend mijn nachtasiel
- in mijn hand het ventiel -

restloos

als in foedraal
glad als een aal
glijdt
in mijn dag
de tijd

er zal nou
nooit es
iets overblijven

overpeinzing bij nalezen

die ene zekerheid:
mijn onzekerheid
als ik daar nu maar
op aan kon

finis/existentiëel

terzake van prudent beleid
om haar bestaansrecht in de tijd
verraste mij mijn spiegelbeeld:
ik bid god om je ijdelheid